

Редовни проф. др Дамир Смиљанић
Универзитет у Новом Саду
Филозофски факултет
Одсек за филозофију
Др Зорана Ђинђића 2
21 000 Нови Сад
Телефон: 021-485-3912
Мејл: dr_smiljanic@ff.uns.ac.rs

РЕЦЕНЗИЈА

Циљ ове рецензије је да у основним цртама прикаже садржај рукописа др Биљане Радовановић *Прилози методологији и филозофији науке*, као и да укаже на квалитете што га препоручују за објављивање и на његов значај за академску заједницу.

Рукопис будуће монографије подељен је на петнаест тематских целина којима је обухваћен широк спектар тема што се обрађују у методологији и филозофији науке. Разматрају се појам науке и његова разлика у односу на друге форме знања, статус што га у филозофији има разматрање суштине научног мишљења и истраживања, кључни методолошки појмови (научне чињенице, научне хипотезе, структура научних теорија), неке репрезентативне методе (индукција, научно објашњење, метод (мисаоних) експеримената) као и главне позиције на пољу филозофије науке (индуктивизам, фалсификационизам, физикализам, редукционизам, реализам, антиреализам), а разматра се такође и важност историјског контекста за развој науке и етичка одговорност научника. Показује се како се научно знање формирало током историје, при чему се не фаворизује само једна интерпретација историјског тока (посебно не она која у историји наука види само линеарни ток и неометан континуитет стицања и проверавања знања), а – како то показује последње поглавље – не искључује се ни могућност увиђања утицаја друштва на саму науку и указује на потребу да се резултати научног истраживања вреднују такође и с обзиром на то које могуће негативне последице по човечанство они могу да имају, посебно ако се та истраживања идеолошки злоупотребе.

Као извор својих истраживања ауторка користи богату филозофску литературу из опште методологије и филозофије науке, како „класичне ауторе“ на овом пољу (представнике логичког позитивизма, Пјера Дијема, Карла Р. Попера, Томаса С. Куна, Паула Фајерабенда и др.), тако и новије прилоге из ових дисциплина, махом на енглеском језику. То потврђује темељну упознатост ауторке с правцима и трендовима у оквиру наведених филозофских дисциплина без које је немогуће тематизовати њихове кључне проблеме.

Рукопис монографије др Биљане Радовановић под називом *Прилози методологији и филозофији науке* даје врло добар увод у главне теме и проблеме филозофије науке као једне од најзаступљенијих дисциплина у филозофском и интердисциплинарном контексту и потврђује ауторкино исцрпно познавање тенденција како у старијој, тако и у новијој дискусији ове и сличних дисциплина. Узимајући у обзир врло јасан стил, којим је ова студија написана, као и транспарентан начин улажења у проблеме и приказивање њихове сложености, може да се претпостави да би будућа монографија на основним студијама Филозофије могла студентима да послужи као инструктиван увод у једну важну филозофску дисциплину, а ауторки као средство за припрему наставе на одговарајућим предметима (Општа методологија и Филозофија науке), што значи да будућа публикација може да има и дидактичку вредност.

Из наведених разлога рецензент *изричито препоручује* објављивање монографије Биљане Радовановић *Прилози методологији и филозофији науке*.

Нови Сад, 8. јул 2020. године

Проф. др Дамир Смиљанић